

PROVERTO

Educational Publishers • Opvoedkundige Uitgewers

2023

www.proverto.co.za

Guiding the leaders of tomorrow

HOËRSKOOLOLIMPIADE VOORBEREIDINGSTUDIEGIDS

BESIGHEIDSTUDIES

VORIGE VRAESTEL EN MEMO RONDE EEN EN TWEE

GRAAD 10

GRATIS KOPIE

UNIVERSITEIT VAN PRETORIA
UNIVERSITY OF PRETORIA
YUNIBESITHI YA PRETORIA

Denkleiers • Leading Minds • Dikgopolo tša Dihlalefi

UNIVERSITY
OF
JOHANNESBURG

DURBAN UNIVERSITY OF TECHNOLOGY
INYUVESI YASETHEKWINI YEZOBUCHWEPHESHE

Creative. Distinctive. Impactful.

NELSON MANDELA
UNIVERSITY

YOUR FUTURE WILL BE...

BRILLIANT
INNOVATIVE
creative
ADAPTIVE
VISIONARY
BRIGHT

APPLY THROUGH THE CENTRAL APPLICATIONS
OFFICE (CAO) TODAY VIA WWW.CAO.AC.ZA

FOR MORE INFORMATION VISIT
WWW.DUT.AC.ZA

2023

**NATIONAL HIGH SCHOOL
OLYMPIAD**

**NASIONALE HOëRSKOOL
OLIMPIADE**

Gr 10 11 12

ROUND ONE: 10 MAY

ROUND TWO: 2 AUGUST

January							February							March							April						
Su	M	Tu	W	Th	F	Sa	Su	M	Tu	W	Th	F	Sa	Su	M	Tu	W	Th	F	Sa	Su	M	Tu	W	Th	F	Sa
1	2	3	4	5	6	7				1	2	3	4				1	2	3	4							1
8	9	10	11	12	13	14	5	6	7	8	9	10	11	5	6	7	8	9	10	11	2	3	4	5	6	7	8
15	16	17	18	19	20	21	12	13	14	15	16	17	18	12	13	14	15	16	17	18	9	10	11	12	13	14	15
22	23	24	25	26	27	28	19	20	21	22	23	24	25	19	20	21	22	23	24	25	16	17	18	19	20	21	22
29	30	31					26	27	28					26	27	28	29	30	31	23	24	25	26	27	28	29	
																					30						

May							June							July							August						
Su	M	Tu	W	Th	F	Sa	Su	M	Tu	W	Th	F	Sa	Su	M	Tu	W	Th	F	Sa	Su	M	Tu	W	Th	F	Sa
	1	2	3	4	5	6				1	2	3							1			1	2	3	4	5	
7	8	9	10	11	12	13	4	5	6	7	8	9	10	2	3	4	5	6	7	8	6	7	8	9	10	11	12
14	15	16	17	18	19	20	11	12	13	14	15	16	17	9	10	11	12	13	14	15	13	14	15	16	17	18	19
21	22	23	24	25	26	27	18	19	20	21	22	23	24	16	17	18	19	20	21	22	20	21	22	23	24	25	26
28	29	30	31				25	26	27	28	29	30	23	24	25	26	27	28	29	27	28	29	30	31			
														30	31												

September							October							November							December						
Su	M	Tu	W	Th	F	Sa	Su	M	Tu	W	Th	F	Sa	Su	M	Tu	W	Th	F	Sa	Su	M	Tu	W	Th	F	Sa
					1	2	1	2	3	4	5	6	7				1	2	3	4						1	2
3	4	5	6	7	8	9	8	9	10	11	12	13	14	5	6	7	8	9	10	11	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	15	16	17	18	19	20	21	12	13	14	15	16	17	18	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	22	23	24	25	26	27	28	19	20	21	22	23	24	25	17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30	29	30	31					26	27	28	29	30	24	25	26	27	28	29	30		
																				31							

**ACCOUNTING
BUSINESS STUDIES
ECONOMICS**

**REKENINGKUNDE
BESIGHEIDSTUDIES
EKONOMIE**

www.proverto.co.za

NELSON MANDELA UNIVERSITY

Change the World by applying for a qualification in one of the following study field:

Accounting • Advertising • Afrikaans • Agricultural Management • Analytical Chemistry • Anthropology • Applied Design • Applied Mathematics • Architectural Technology • Architecture • Art • Auditing • Biochemistry • Biokinetics • Botany • Broadcasting • Building • Business Management • Business Studies • Ceramic Design • Chemistry • Criminal Justice • Civil Engineering • Clinical Psychology • Computer Science • Communication Networks (IT) • Conservation Biology • Construction Economics • Construction Management • Construction Studies • Counselling Psychology • Chemical Process Technology • Development Studies • Dietetics • Economics • Ecology • Education • Electrical Engineering • English • Environmental Health • Environmental Management • Emergency Medical Care (Paramedic) • Fashion • Financial Accounting • Financial Planning • Fine Art • Foundation Phase Teaching • Forestry • French • FET Teaching • Game Ranch Management • Geography • Geology • Graphic Design • History • Hospitality Management • Human Movement Science • Human Resource Management • Human Settlement Development • Industrial Psychology • Industrial Engineering • Information Systems • Information Technology • Inorganic Chemistry • Interior Design • Internal Auditing • Inventory Management • Intermediate Phase Teaching • isiXhosa • Journalism • Language & Literature • Law • Logistics • Management • Marine Biology • Marine Engineering • Marketing • Mathematics • Mechanical Engineering • Mechatronics • Media, Communication & Culture • Microbiology • Music • Music Education • Medical Laboratory Science • Medicine & Surgery • Nature Conservation • Nursing • Operations Management • Painting • Pharmacy • Philosophy • Physiology • Photography • Physics • Political Studies • Polymer Technology • Psychology • Public Administration • Public Management • Public Relations Management • Quality Management • Quantity Surveying • Radiography (Diagnostic) • Restoration Ecology • Renewable Energy • Sculpture • Senior Phase Teaching • Social Work • Sociology • Software Development • Sport Management • Sport Science • Statistics • Support Services (IT) • Taxation • Textile Design & Technology • Tourism • Transport Economics • User Support Services (IT) • Veldfire Management • Visual Arts • Wood Technology • Youth Work • Zoology

Change the World

T 041 504 1111

E info@mandela.ac.za

myfuture.mandela.ac.za

BESIGHEIDSTUDIES

GRAAD 10

Olimpiade Vraestel

Ronde Een

Punte: 30

Tyd: 1 uur

Datum: 12 Mei 2021

Instruksies

1. Vul antwoorde in op die ANTWOORDBLAD.
2. Onthou om jou persoonlike inligting volledig in te vul op die ANTWOORDBLAD.
3. Die ANTWOORDBLAD het 4 afdelings, maak seker dat jy die korrekte vak kies.
4. Elke vraag het 4 moontlike antwoorde (A B C D)
Slegs een antwoord is korrek.
Kleur die antwoord sirkel volledig in.
5. Sterkte!

PROVERTO EBW OLIMPIADE 2021 – GRAAD 10

BESIGHEIDSTUDIES

RONDE 1

SAKE OMGEWING

1. Korrigeer die onderstreepte woord om die stelling waar te maak.

Die makro-omgewing bevat alle faktore en veranderlikes waarvoor die onderneming volle beheer het.

- A Mikro
 - B Mark
 - C Eksterne
 - D Tersiere
2. 'n Verskaffer wat bankrot speel, sal 'n verandering teweegbring in watter omgewing?
- A Makro
 - B Primêr
 - C Mikro
 - D Mark
3. Volgens STATS SA, hoeveel poste het die Suid-Afrikaanse ekonomie in die tweede kwartaal van 2020 afgeskud?
- A 1 miljoen
 - B 2.2 miljoen
 - C 500 duisend
 - D 5.5 miljoen
4. Kies die effek wat werkloosheid op die ekonomiese omgewing sal hê.
- A Verlaagde besteding en laer uitsetvlakke.
 - B Verhoogde besteding en hoër uitsetvlakke.
 - C Verhoogde besteding en laer uitsetvlakke.
 - D Verlaagde besteding en hoër uitsetvlakke.

ONDERNEMINGSFUNKSIES

5. *Ons dra geen kennis van die insident nie en jy is die enigste kliënt met hierdie probleem. Moet ons asseblief nie weer kontak nie aangesien hierdie inligting nie op ons van toepassing is nie.*

Verander die bogenoemde stelling sodat dit 'n positiewe uitwerking op die Openbare Betrekkinge funksie het.

- A Ons dra geen kennis van die insident nie en jy is die enigste kliënt met hierdie probleem en ons sal nie daarop kommentaar lewer nie.
 - B Ons is bewus van die insident en het 'n volskaalse ondersoek na die kwessie geloods. Ons vra egter dat u ons nie weer kontak nie aangesien dit ons beeld negatief beïnvloed.
 - C Ons is bewus van die insident en het 'n volskaalse ondersoek na die kwessie geloods. Wees asseblief geduldig terwyl ons die nodige inligting insamel.
 - D Nie een van die bogenoemde nie.
6. Korrigeer die onderstreepte woorde om die stelling waar te maak.

Die aankoopbestuurder se taak is om die kontantbegroting sowel as 'n kapitaalbegroting op te stel om die langtermyn finansiële behoeftes van die onderneming te beplan.

- A Bemarkingbestuurder
 - B Algemene bestuurder
 - C Administrasie bestuurder
 - D Finansiële bestuurder
7. Die missieverklaring van Pick 'n Pay...
- A wys alle belangstellendes wat hul KSV-program behels.
 - B gee 'n duidelike rigting oor hoe hulle van plan is om hul visie te bereik.
 - C dui aan wat die langtermyn planne en doelstellings is.
 - D verander jaarliks totdat die onderneming meer gevestig is.
8. ... verwys na 'n situasie waar 'n derde party 'n besigheidsfunksie verrig wat normaalweg binne die onderneming gedoen word.
- A Afvaardiging
 - B Kreatiewe denke
 - C Organiseer
 - D Uitkontraktering

9.

Waarom is dit belangrik vir elke individu in 'n organisasie om hul werk goed te verrig?

- A Om disfunksionele konflik te verseker.
- B Om persoonlike verhoudings te verwaarloos.
- C Om die algemene doelwitte en doelstellings van die onderneming te bereik.
- D Om 'n afname in die algehele doelwitte en doelstellings van die onderneming te bereik.

BESIGHEIDSEKTORE

10. Evalueer een rede waarom ondernemings in die openbare sektor finansiël suksel.

- A Streng kompetisie van die privaat sektor.
- B Onvoldoende belastinginkomste om kapitaal te dek.
- C Doeltreffende bestuur en invordering van kapitaal.
- D Swak kapitaalbestuur maar met kundige algemene bestuur.

11. Kategoriseer die volgende prentjies in óf die Tersiêre Sektor, Kwaternêre Sektor óf Vyfdelige Sektor.

<p>i.</p> <p><i>Figuur 1: https://www.quora.com/</i></p>	<p>ii.</p> <p><i>Figuur 2: https://stratford101.weebly.com</i></p>	<p>iii.</p> <p><i>Figuur 3: https://www.westerncape.gov.za/your_gov</i></p>
---	--	--

- A
 - i. Vyfdelige Sektor
 - ii. Kwaternêre Sektor
 - iii. Tersiêre Sektor
- B
 - i. Vyfdelige Sektor
 - ii. Tersiêre Sektor
 - iii. Kwaternêre Sektor
- C
 - i. Tersiêre Sektor
 - ii. Kwaternêre Sektor
 - iii. Vyfdelige Sektor
- D
 - i. Tersiêre Sektor
 - ii. Kwaternêre Sektor
 - iii. Tersiêre Sektor

12. Die volgende is 'n voorgestelde lys van ondernemings in die tersiêre sektor van die ekonomie.

1. O.R. Tambo Internasionale Lughawe
2. Nedbank
3. Aqua Monte Bottelaanleg
4. Amakulu Dairy
5. Sun International groep

Kies die regte kombinasie:

- A** 1, 3 en 5
- B** 1, 2 en 5
- C** 2, 4 en 5
- D** 3, 4 en 5

13. Die BBP (bruto binnelandse produk) van 'n land dui die ... van die land aan.

- A** ekonomiese stabiliteit
- B** ekonomiese groei
- C** politieke onstabiliteit
- D** sosiale welstand

14. Ongeveer 18,9% van die bevolking leef onder die broodlyn. As die Suid-Afrikaanse bevolking 60,041,994 is, hoeveel mense leef in armoede?

- A** 1,134,2833
- B** 1,347,936
- C** 11,347,936
- D** 11,400,283

EKONOMIESE STELSLS

15. Die basiese ekonomiese probleem is:

- A** beperkte behoeftes moet bevredig word deur die gebruik van beperkte skaars hulpbronne.
- B** beperkte behoeftes moet bevredig word deur die gebruik van onbeperkte skaars hulpbronne.
- C** onbeperkte behoeftes moet bevredig word deur die gebruik van beperkte skaars hulpbronne.
- D** onbeperkte behoeftes moet bevredig word deur die gebruik van onbeperkte skaars hulpbronne.

16. Watter een van die volgende kan as 'n nadeel van internasionale handel beskou word?

- A** Verskillende klimate
- B** Sanksies teen 'n land
- C** Doeltreffende kommunikasie en vervoer
- D** Spesialisasie in arbeid

17. Pous Pius XI het die volgende stelling gemaak: dat die regering "hulp aan die lede van die maatskaplike liggaam moet verleen, maar hulle nooit mag absorbeer of vernietig nie".
(<https://en.wikipedia.org/wiki>, besoek 28/02/2020)

Ondersteun die bogenoemde stelling deur die soort ekonomiese stelsel waarna hy verwys te selekteer.

- A Beplande ekonomie
- B Gemengde ekonomie
- C Mark ekonomie
- D Finansiële ekonomie

Motiveer die kritiek op kapitalisme deur na die bogenoemde spotprent te verwys.

- A Kapitaliste se beheer van produksie sal negatief beïnvloed word omdat werkers oorwerk word.
 - B Mense en ondernemings neem die meeste van die besluite.
 - C 'n Prysstelsel en mededingende markte.
 - D 'n Land se handel en nywerheid word deur privateienaars vir wins beheer, eerder as deur die staat.
19. Die regering besit al die besigheidsdepartemente en organisasies in die ... sektor.
- A Primêre
 - B Informele
 - C Privaat
 - D Publieke

DIE SIRKULÊRE VLOEI

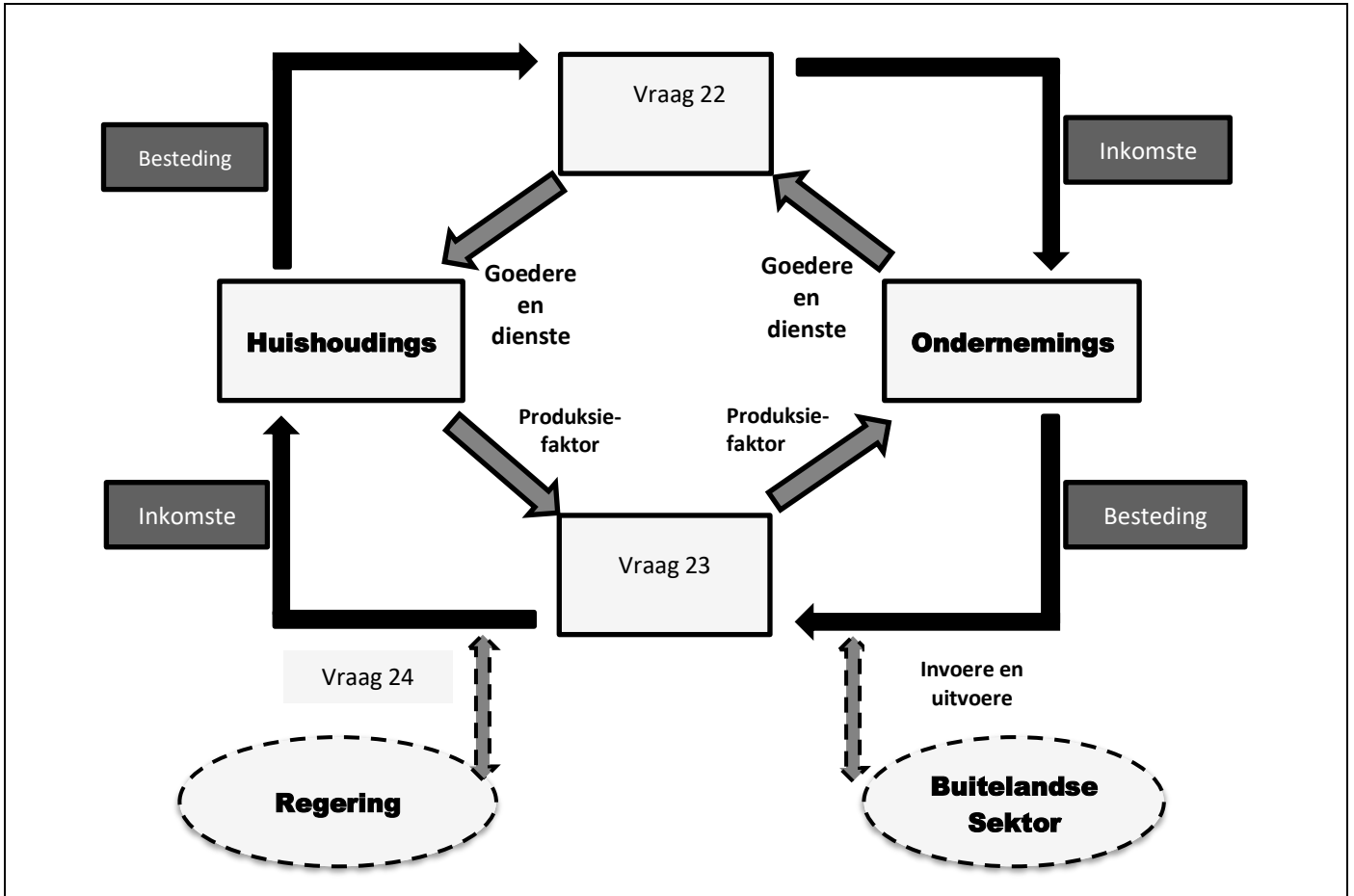
20. **Noem of die volgende stelling WAAR of ONWAAR is:**

Ekonomiese groei loop hand-aan-hand met 'n toename in die inflasiekoers.

- A Onwaar, afname in inflasie.
- B Waar.
- C Onwaar, toename in belastingkoerse.
- D Onwaar, toename in resessie.

21. Voorspel die uitkoms indien huishoudings uit die sirkulêre vloei van 'n geslote ekonomie gehaal sou word.
- A Geen belastinginkomste vir infrastruktuur ontwikkeling nie.
 - B Geen arbeiders om produksiefakore te omskep nie.
 - C Geen ekonomiese ontwikkeling sou moontlik wees nie.
 - D Al die bogenoemde.

Die volgende diagram moet gebruik word om Vrae 22, 23 en 24 te beantwoord.

22. Benoem die blok genommer Vraag 22.
- A Mark vir goedere en dienste.
 - B Goedere en dienste.
 - C Produksiefaktore.
 - D Mark vir die produksiefaktore.
23. Benoem die blok genommer Vraag 23.
- A Mark vir goedere en dienste.
 - B Goedere en dienste.
 - C Buitelandse inkomste vir goedere en dienste.
 - D Mark vir produksiefaktore.

24. Verduidelik die impak van die aktiwiteit by die blok genommer Vraag 24 soos in die diagram geïllustreer.
- A Sonder buitelandse inkomste sou geen dienslewering moontlik wees nie.
 - B Geen arbeiders om goedere en dienste te produseer nie.
 - C Geen bevolkingsgroei nie.
 - D Sonder die betaling van belasting sou geen dienslewering moontlik wees nie.

ENTREPRENEURSKAP

Gebruik die volgende foto om Vrae 25, 26 en 27 te beantwoord.

Figuur 5: <https://www.fearlessmotivation.com>

25. Identifiseer die bekende entrepreneur in die foto.
- A Bill Gates
 - B Elon Musk
 - C Mark Zuckerberg
 - D Steve Jobs
26. Dui aan waarvoor hy bekend is.
- A Apple ontwerper.
 - B Ontwikkeling van Google.
 - C Ontwikkeling van Windows.
 - D Stigter van Tesla Motors en SpaceX.
27. Watter uitwerking het COVID-19 op entrepreneurskap gehad?
- A COVID-19 het geen invloed op entrepreneurskap gehad nie.
 - B COVID-19 het daartoe gelei dat slegs die regering nuwe ondernemings open.
 - C COVID-19 het daartoe gelei dat regerings ondernemings koop.
 - D COVID-19 het ook gelei tot 'n toename in ondernemingsaktiwiteit en kreatiwiteit.

28. Gee 'n voorbeeld van die mees suksesvolle ondernemings tydens grendeltyd.
- A Voedseldienste
 - B Hondeloop diens
 - C Oefeningsfasiliteite
 - D Wasgoeddienste
29. Watter van die volgende elemente word **NIE** gebruik om 'n entrepreneuriese onderneming te beoordeel **NIE**?
- A Verskaffers
 - B Kreatiwiteit
 - C Potensiaal vir groei
 - D Duidelike visie en missie
30. Watter een van die volgende definisies is **VERKEERD**?
- A 'n Entrepreneur is 'n persoon wat 'n produk of diens lewer wat hy of sy dan verkoop om geld te verdien.
 - B 'n Entrepreneur is 'n persoon met die kennis en vaardighede om die produksiefaktore te kombineer en te koördineer om sodoende wins te maak.
 - C 'n Entrepreneur is 'n individu wat die risiko's van 'n onderneming organiseer, besit, bestuur en aanvaar.
 - D Nie een van die bogenoemde nie

#KiesUP

Maak jou toekomsdrome waar #KiesUP

Ons grade word **internasionaal** erken.

Ons **alumni** is baie gesog.

Ons het **ondersteuningsprogramme** om ons studente te help om suksesvol te wees.

Ons help om jou **voor te berei** op die **wêreld van werk**.

Jou toekoms maak saak.

www.up.ac.za/programmes

UNIVERSITEIT VAN PRETORIA
UNIVERSITY OF PRETORIA
YUNIBESITHI YA PRETORIA

Make today matter

www.up.ac.za

BESIGHEIDSTUDIES

GRAAD 10

Olimpiade Vraestel

Ronde Een

Punte: 30

Tyd: 1 uur

Datum: 11 Mei 2022

Instruksies

1. Vul antwoorde in op die ANTWOORDBLAD.
2. Onthou om jou persoonlike inligting volledig in te vul op die ANTWOORDBLAD.
3. Die ANTWOORDBLAD het 4 afdelings, maak seker dat jy die korrekte vak kies.
4. Elke vraag het 4 moontlike antwoorde (A B C D)
Slegs een antwoord is korrek.
Kleur die antwoord sirkel volledig in.
5. Sterkte!

PROVERTO EMS OLIMPIADE 2022- GRAAD 10

BESIGHEIDSTUDIES

KIES DIE MEES KORREKTE OPSIE VIR VRAE 1 TOT 30.

BESIGHEIDSOMGEWINGS

1. 'n Besigheid het baie doelwitte wat die onderneming wil bereik. 'n Doelwit is:
 - A om 'n prentjie te hê van waar die besigheid in die toekoms wil wees.
 - B die werklike prestasie van die besigheid.
 - C haalbare teikens wat help om die besigheidsaktiwiteite in die rigting van die missiestelling te koördineer.
 - D veranderlikes in die besigheid wat 'n positiewe of negatiewe uitwerking op die groei en voortbestaan van die besigheid het.

2. Waarom vorm vakbonde deel van die markomgewing en nie die makro-omgewing nie?
 - A Vakbonde is nie onder besighede se beheer nie.
 - B Vakbonde het geen sê oor hoe besighede funksioneer nie.
 - C Vakbonde het nie 'n direkte invloed op die besigheid nie.
 - D Vakbonde kan deur middel van goeie sakepraktyke beïnvloed word.

3. Watter een van die volgende vorm NIE deel van die markomgewing nie?
 - A Mededingers
 - B Tussengangers
 - C Werknemers
 - D Verskaffers

4. Watter een van die volgende is 'n effek wat werkloosheid op die ekonomiese omgewing sal hê?
 - A Verlaagde besteding en laer vlakke van uitset.
 - B Verhoogde besteding en hoër vlakke van uitset.
 - C Verhoogde besteding en laer vlakke van uitset.
 - D Verlaagde besteding en hoër vlakke van uitset.

5. Indien Suid-Afrika se verbruikersinflasiekoers die boonste perk van die 3 tot 6 persent teiken oorskry sal die rentekoers heel waarskynlik styg. Watter organisasie bepaal die rentekoers in Suid-Afrika?
 - A Suid-Afrikaanse Reserwebank (SARB)
 - B Suid-Afrikaanse Inkomstediens (SAID)
 - C Geoktrooieerde Rekenmeester Suid-Afrika (SAIGR)
 - D Besigheidsraad van Suid-Afrika (BRSA)

6. Die unieke patroon van gedeelde aannames, waardes en norme wat die sosialiseringstiwiteite, taal en seremonies van 'n organisasie vorm, staan bekend as die _____ van die organisasie.
- A kultuur
 - B visie
 - C missie
 - D doelwitte
7. Maslow se hiërargie van behoeftes is nuttig vir die bepaling van watter produkte en dienste spesifieke kliente moontlik wil hê. Watter behoeftes het hy onderaan die hiërargie geplaas?
- A Veiligheids- en sekuriteitsbehoefte.
 - B Gevoel van behoort en sosiale aanvaarding.
 - C Fisiologiese behoeftes.
 - D Aansien, status en liefde.
8. Alle besighede staar kompeterende kragte in die gesig. Die kragte staan ook bekend as:
- A Franklin en Smith se mededingende kragte.
 - B Thornton se mededingende kragte.
 - C Porter se ses kragte.
 - D Norton se vyf kragte.
9. Van watter omgewing vorm die wisselkoers 'n deel?
- A Mikro
 - B Mark
 - C Makro
 - D Interne
10. 'n SSGB-analise is gedoen en die besigheid het 'n bedreiging geïdentifiseer. Watter een van die volgende kan as 'n bedreiging gesien word?
- A Die aanstelling van 'n bestuurder wat nie gekwalifiseer is nie.
 - B 'n Afname in likiditeit.
 - C 'n Moontlike ekonomiese resessie.
 - D Lae personeelomset.
11. 'n Besigheid se visie word deur _____ saamgestel en vorm deel van die _____ omgewing.
- A laevlakbestuur, mark-
 - B middelvlakbestuur, mikro-
 - C topbestuur, mikro-
 - D topbestuur, makro-

ONDERNEMINGSFUNKSIES

12. Voorraad is 'n bate vir 'n besigheid en daarom is voorraadbeheer 'n belangrike taak van die _____ funksie.
- A aankoop
 - B finansiële
 - C menslike kapitaal
 - D bemarkings-
13. Watter een van die volgende vorm NIE deel van die basiese bemarkingsmengsel nie?
- A Plek
 - B Produk
 - C Prys
 - D Personeel
14. Beskryf die rol van bemarking in 'n onderneming.
- A Om goedere van 'n goeie gehalte te produseer.
 - B Om verhoudings tussen kliënte en die onderneming te vestig.
 - C Om data na inligting om te skakel.
 - D Om finansiële rekords van alle transaksies te hou.
15. Watter besigheidsfunksie is verantwoordelik vir alle rekordhouding wat bestuur met die besluitnemingsproses sal help?
- A Algemene bestuursfunksie.
 - B Finansiële funksie.
 - C Administratiewe funksie.
 - D Menslike Hulpbronne funksie.
16. Uitkontraktering is:
- A die proses waarmee die bedreigings van die eksterne omgewing uitgeskakel word.
 - B die gebruik van 'n eksterne onderneming of konsultant om werk vir die besigheid te doen.
 - C om professionele advies of bystand aan 'n kliënt te bied.
 - D die vermoë om die gehalte van jou werk teen sekere kriteria te beoordeel.
17. Waarom is goeie kommunikasie tussen onderskeie besigheidsfunksies belangrik?
- A Sodat niemand lyftaal hoef te gebruik nie.
 - B Sodat disfunksionele konflik tot nuwe sake-idees kan lei.
 - C Sodat mededingers sal weet wat in die besigheid gebeur.
 - D Omdat besigheidsfunksies mekaar direk of indirek beïnvloed.

BESIGHEIDSEKTORE

18. Onderskei tussen primêre en sekondêre sektor aktiwiteite.
- A Die primêre sektor behels die produksie van finale produkte wat deur die sekondêre sektor gebruik word in die herwinning van grondstowwe.
 - B Die primêre sektor behels die verkoop van goedere wat in die sekondêre sektor geproduseer word.
 - C Die sekondêre sektor behels die ontginning van natuurlike hulpbronne, terwyl die primêre sektor op die verspreiding van hierdie natuurlike hulpbronne fokus.
 - D Die primêre sektor behels die ontginning en produksie van grondstowwe wat deur die sekondêre sektor in die produksie van finale produkte gebruik word.
19. Die BBP (Bruto Binnelandse Produk) van 'n land is 'n aanduiding van die _____ van 'n land.
- A ekonomiese stabiliteit
 - B ekonomiese groei
 - C politieke onstabiliteit
 - D sosiale welstand
20. Watter een van die volgende sektore lewer die grootste bydrae tot die Suid-Afrikaanse BBP?
- A Landbou
 - B Mynbou
 - C Vervaardiging
 - D Vervoer
21. Watter van die volgende besighede sou jy onder die sekondêre sektor klassifiseer?
- A 'n Olie-eksplorasiemaatskappy.
 - B 'n Kommersiële plaas.
 - C 'n Taxi-vervoerbesigheid.
 - D 'n Skoenvervaardiger.
22. Die regering besit al die sake-departemente en organisasies in die _____ sektor.
- A primêre
 - B informele
 - C privaat
 - D openbare
23. Onder watter ekonomiese aktiwiteit sal gevorderde en gespesialiseerde intellektuele beroepe soos denke, navorsing en die ontwikkeling van nuwe idees gegroepeer word?
- A Primêre
 - B Sekondêre
 - C Tersêre
 - D Kwaternêre (Vierdelige sektor)

24. 'n Mikro besigheid sal:
- A minder as 10 mense in diens neem.
 - B 10 tot 49 mense in diens neem.
 - C 50 tot 249 mense in diens neem.
 - D 250 of meer mense in diens neem.

ENTREPRENEURSKAP

25. 'n Entrepreneur moet die besigheid se teikenmark identifiseer. 'n Teikenmark is 'n groep _____ waarop die _____ bemarkingspogings en uiteindelik produkte/dienste mik.
- A maatskappye, besigheid
 - B maatskappye, navorsing
 - C kliënte, besigheid
 - D besighede, kliënt
26. 'n Kombinasie van _____ word benodig om 'n besigheid suksesvol te bestuur.
- A entrepreneurskap, kapitaal, natuurlike hulpbronne en arbeid
 - B entrepreneurskap, lening, toerusting en handelsvoorraad
 - C bestuur, werkers, kapitaal en stoorkamers
 - D eienaars, kapitaal, rekenaartoerusting en natuurlike hulpbronne
27. 'n Entrepreneur moet 'n besigheidsplan saamstel voordat 'n besigheid begin kan word. Watter van die volgende moet NIE by 'n besigheidsplan ingesluit word nie?
- A Bemarkingsplan – omskryf die teikenmark.
 - B Bedryfsplan – fokus op fasiliteite, vervaardiging en toerusting.
 - C Finansiële plan – dui die hoeveelheid aanvangskapitaal wat benodig word aan.
 - D Strategiese plan – bekendmaking van belangrike intellektuele eiendom.
28. Navorsing voorsien entrepreneurs van inligting wat hulle help om _____ besluite te neem.
- A lewensvatbare
 - B uitvoerbare
 - C winsgewende
 - D al die bogenoemde
29. Wanneer 'n besigheid begin word moet 'n entrepreneur fondse bekom. Watter opsie is NIE 'n voorbeeld van geleende kapitaal nie?
- A Kapitaal wat herbelê is.
 - B Verbandlening.
 - C Oortrokke bankrekening.
 - D Skuldbriewe.
30. Watter van die volgende is NIE 'n eienskap van 'n entrepreneur nie?
- A 'n Entrepreneur moet verandering weerstaan.
 - B 'n Entrepreneur kan met mense werk.
 - C 'n Entrepreneur is bereid om risiko's te neem.
 - D 'n Entrepreneur is selfgemotiveerd.

BESIGHEIDSTUDIES

GRAAD 10

Olimpiade Vraestel

Ronde Twee

Punte: 30

Tyd: 1 uur

Datum: 04 Aug 2021

Instruksies

1. Vul antwoorde in op die ANTWOORDBLAD.
2. Onthou om jou persoonlike inligting volledig in te vul op die ANTWOORDBLAD.
3. Die ANTWOORDBLAD het 4 afdelings, maak seker dat jy die korrekte vak kies.
4. Elke vraag het 4 moontlike antwoorde (A B C D)
Slegs een antwoord is korrek.
Kleur die antwoord sirkel volledig in.
5. Sterkte!

PERIODIC TABLE OF THE FIGURES OF SPEECH

1 M Metaphor											2 S Simile
3 Sy Synecdoche	4 My Metonymy										
10 An Anthimeria	11 Ph Periphrasis	5 P Personification	6 A Antanacsis	7 Pa Paronomasia	8 Sp Syllepsis	9 O Onomatopoeia					
		12 H Hyperbole	13 Au Auxesis	14 L Litotes	15 Me Meiosis	16 Rq Rhetorical Question					
17 I Irony	18 Ox Oxymoron	19 Px Paradox	20 Pm Parallelism	21 As Antithesis	22 C Climax	23 Ae Anastrophe	24 Pa Parenthesis	25 Ap Apposition	26 E Ellipsis	27 Ay Asyndeton	28 B Brachylogia
29 Py Polysyndeton	30 Al Alliteration	31 Ac Assonance	32 Pt Polypoton	33 At Antanacsis ²	34 Aa Anaphora	35 Ep Epistrophe	36 Es Epanalepsis	37 Ad Anadiplosis	38 Cx Climax ²	39 Ab Antimetabole	40 Ch Chiasmus

Tropes

Reference

1. **Metaphor:** Reference of one thing to imply another
2. **Simile:** Explicit comparison of two unlike things
3. **Synecdoche:** A part is used for a whole or a whole is used for a part
4. **Metonymy:** Naming an object or concept to refer to another, related object or concept
5. **Personification:** Referencing inanimate objects with human-like qualities or abilities

Wordplay & Puns

6. **Antanacsis:** Repetition of a word with two different definitions
7. **Paronomasia:** Use of words similar in sound but different in meaning (punning)
8. **Syllepsis:** Use of the same word differently to modify two or more objects
9. **Onomatopoeia:** Forming a word to imitate a sound

Substitutions

10. **Anthimeria:** Substitution of one part of speech for another
11. **Periphrasis:** Circumlocution; use of a descriptive phrase or proper noun to stand for qualities of the phrase or noun

Overstatement/Understatement

12. **Hyperbole:** Exaggeration for effect

What Are Figures of Speech?

Figures of speech are the fantastic little quirks in our language that make writing interesting. Typically divided into two types – tropes and schemes – figures of speech are structural and content-driven stylistic choices that add character and clarity to the way readers interpret writing.

What Are Tropes?

Tropes are figures of speech that deviate in some way from the literal or ordinary meaning of words and phrases. You've probably heard of things like metaphors and similes – these are two of the many tropes you have at your disposal to enhance complexity, interest, and literary allusion to your writing.

13. **Auxesis:** Use of a term to describe something disproportionately less significant than the term implies
14. **Litotes:** Deliberate understatement
15. **Meiosis:** Use of a term to describe something disproportionately greater than the term implies

Inversions

16. **Rhetorical Question:** Asking a question for a purpose other than to get an answer
17. **Irony:** Use of terms to convey a meaning opposite of the terms' literal meaning
18. **Oxymoron:** Placing two opposing terms side by side
19. **Paradox:** Contradictory phrase that contains some measure of truth

Schemes

Balance

20. **Parallelism:** Similarity in structure between words and phrases
21. **Antithesis:** Juxtaposing two contradictory ideas
22. **Climax:** Ordering words and phrases in order of increasing importance

Word Order

23. **Anastrophe:** Inversion of natural speaking word order
24. **Parenthesis:** Insertion of terms or phrases that interrupt the natural syntactical flow

25. **Apposition:** Addition of words to clarify or elaborate what came before

Omission/Inclusion

26. **Ellipsis:** Omission of words implied by context
27. **Asyndeton:** Omission of conjunctions between clauses
28. **Brachylogia:** Omission of conjunctions between a series of words
29. **Polysyndeton:** An overabundance of conjunctions

Repetition

30. **Alliteration:** Repetition of consonants in two or more words
31. **Assonance:** Repetition of similar vowel sounds
32. **Polyptoton:** Repetition of words derived from the same root
33. **Antanacsis:** Repetition of a word used with more than one meaning
34. **Anaphora:** Repetition of the same word or phrase at the beginning of successive clauses
35. **Epistrophe:** Repetition of the same word or phrase at the end of successive clauses
36. **Epanalepsis:** Repetition of a word at the end of a clause that was used at the beginning of the clause
37. **Anadiplosis:** Repetition of the last word of one clause at the beginning of the following clause
38. **Climax:** Repetition of anadiplosis at least three times, arranged so as to increase in importance each time
39. **Antimetabole:** Repetition of words in successive clauses, but in reverse grammatical order
40. **Chiasmus:** Repetition of grammatical structures in reverse order in successive phrases or clauses

What Are Schemes?

Schemes are rhetorical adjustments to writing that make text read more smoothly and even sound more persuasive. Schemes deal with the structure of your sentences and where you position words and clauses.

Why Should I Care?

If the purposes of writing are to engage your readers, help them understand, and persuade them, then you need to know the tools at your disposal to be all three of those things: engaging, comprehensible, and persuasive. Beyond the basic ability to use grammar correctly, the figures of speech are among your most valuable tools to becoming a fantastic writer.

Reference: <http://rhetoric.byu.edu/figures/Schemes%20and%20Tropes.htm> TheVisualCommunicationGuy.com | 2014

A leader on our continent. **UJ. Fourth in South Africa.**
Fifth in Africa: Quacquarelli Symonds (QS) World University Rankings.
 For more information, visit future.uj.mobi

**The Future
Reimagined**

PROVERTO EMS OLIMPIADE 2021 – GRAAD 10

BESIGHEIDSTUDIES

RONDE 2

MIKRO-OMGEWING

Suid-Afrika se werkloosheidsyfer het in die vierde kwartaal van 2020 tot 32,5% gestyg van 30,8% in die vorige tydperk. Dit was die hoogste werkloosheidskoers sedert kwartaallikse data in 2008 beskikbaar geword het.

(<https://tradingeconomics.com/south-africa/unemployment-rate, 2021/05/25>)

1. Werkloosheid is 'n makro-omgewingskwessie. Hoe beïnvloed dit die mikro-omgewing?
 - A Toename in produksie namate die vraag na goedere en dienste toeneem.
 - B Afname in produksie namate die vraag na goedere en dienste toeneem.
 - C Toename in produksie namate die vraag na goedere en dienste afneem.
 - D Afname in produksie namate die vraag na goedere en dienste afneem.
2. 'n Dienskontrak is 'n soort kontrak wat in die arbeidsreg gebruik word om regte en verantwoordelikhede tussen partye toe te ken. Wanneer die mensekapitaalbestuurder 'n nuwe kontrak skryf, moet hulle die Wet op Basiese Diensvoorwaardes in gedagte hou.

Wat is die minimum loon volgens hierdie wet?

- A R50.60 per uur
 - B R100.50 per uur
 - C R21.69 per uur
 - D R10.58 per uur
3. Sê of elk van die volgende situasies 'n sterkpunt, 'n swakheid, 'n geleentheid of 'n bedreiging vir 'n entrepreneur is.

	Opgedateerde, duur tegnologie	Hardwerkende, toegewyde werknemers	Vinnige markgroei	Toename in kompetisie
A	Bedreiging	Sterkpunt	Geleentheid	Bedreiging
B	Swakheid	Geleentheid	Sterkpunt	Swakheid
C	Geleentheid	Swakheid	Bedreiging	Geleentheid
D	Sterkpunt	Swakheid	Geleentheid	Bedreiging

4. Die Menslike Kapitaal afdeling by Coca-Cola se hoofkantoor in Suid-Afrika is hoofsaaklik daar om:
 - A al die bedryfsaktiwiteite en funksies te konsolideer om 'n sterk arbeidsmag te hê.
 - B te sorg dat die stroom op die regte tyd en plek aangekoop word vir verspreiding deur die arbeidsmag.
 - C alle aktiwiteite in te sluit wat nodig is om 'n effektiewe en gemotiveerde werksmag te ontwikkel.
 - D nie een van bogenoemde nie.

MARKOMGEWING

Die mark skep nie voldoende werkseleenthede om genoeg mense van werkende ouderdom in diens te neem nie. Die aantal werklose persone het met 701 000 gestyg tot 7,2 miljoen, die indiensneming het met 333 000 gestyg tot 15 miljoen en die arbeidsmag het met 1 miljoen gestyg tot 22,3 miljoen.

(<https://tradingeconomics.com/south-africa/unemployment-rate, 2021/05/25>)

5. Werkloosheid is 'n makro-omgewingskwessie. Hoe beïnvloed dit die markomgewing?
- A Minder belasting beskikbaar vir die regering.
 - B Minder klante beskikbaar omdat minder besteebare inkomste beskikbaar is.
 - C Toename in kliënte namate die vraag na goedere toeneem.
 - D Geen invloed op die markomgewing nie.

Gebruik die onderstaande prentjie om vrae 6 en 7 te beantwoord.

Figuur 1: <https://penji.co>

6. Die bogenoemde prentjie is 'n voorbeeld van onetiese bemarking. Hoe beïnvloed dit die markomgewing?
- A 'n Kultuur van wantroue word geskep tussen kliënte en besigheid.
 - B Kliënte verwag onetiese bemarking en word nie daardeur gepla nie.
 - C 'n Kultuur van vertroue word geskep tussen die besigheid en verskaffers.
 - D Daar sal geen direkte effek op die markomgewing wees nie.
7. Watter wetgewing spreek onetiese bemarking aan?
- A Wet op Kliënte Straf
 - B Wet op Verbruiker Voorkoming
 - C Wet op Kliënte Voorkoming
 - D Wet op Verbruikerbeskerming
8. Die manier waarop 'n onderneming aan alle belanghebbendes uitgebeeld word ten opsigte van hul beeld, houding, diens en produklewerings, asook hoe eties dit bestuur word, staan bekend as _____.
- A Besigheidsetiek
 - B Media-etiek
 - C Norme en waardes
 - D Professionaliteit

9. Watter faktor sal 'n verskaffer wat baie tegnologie gebruik die meeste beïnvloed?
- A Beurtkrag
 - B Armoede
 - C MIV/Vigs
 - D Werkloosheid

MAKRO-OMGEWING

10. Vul die ontbrekende inligting in vir die onderstaande verklaring wat gedurende Mei 2021 op Moneyweb gepubliseer is.
- Nadat die ekonomie met _____% gekrimp het namate die virus in 2020 produksie verwoes en handel onderbreek het, sal dit na verwagting vanjaar van die lae basis herstel.
- A 7
 - B 2
 - C 5
 - D 15
11. Die regering beplan om twee derdes van die bevolking in te ent. As die huidige SA bevolking 59 miljoen mense is, hoeveel mense sal ingeënt word?
- A 19 666 667
 - B 23 940 000
 - C 39 333 333
 - D 28 940 000
12. Aan die einde van 2019 berig SABC Nuus oor die Suid-Afrikaanse korrupsiekrisis. Hoeveel geld het volgens SABC Nuus aan korrupsie verlore gegaan?
- A R1 triljoen
 - B R1.7 miljoen
 - C R1 biljoen
 - D R17 700 000
13. Volgens Reuters sal Suid-Afrika oor die volgende drie jaar hoeveel aan die COVID-19-entstof spandeer?
- A R193 000
 - B R19.3 biljoen
 - C R600 000
 - D R19.3 miljoen
14. Op 5 Junie 2021 was die Rand-Dollar wisselkoers 1 USD = 13,4384 ZAR.
- A Dus op 5 Junie 2021 was die Rand die sterkste teenoor die Amerikaanse Dollar sedert Februarie 2019.
 - B Dus op 5 Junie 2021 was die Rand die swakste teenoor die Amerikaanse Dollar sedert Februarie 2019.
 - C Dus op 5 Junie 2021 was die Rand min of meer dieselfde teenoor die Amerikaanse Dollar sedert Februarie 2019.
 - D Die Rand kan nie gemeet word teenoor die Dollar nie, want dit word gebruik op verskillende kontinente.

15. Ongeveer ___ van die Suid-Afrikaanse volwasse bevolking is met MIV besmet.
- A tussen 10 en 15%
 - B tussen 18 en 20%
 - C tussen 25 en 30%
 - D tussen 30 en 40%

BESIGHEIDSEKTORE

16. Van watter sektor van die ekonomie vorm 'n restaurant deel?
- A Formeel
 - B Primêr
 - C Sekondêr
 - D Tersêr
17. Vul die ontbrekende inligting in vir die onderstaande verklaring wat gedurende Mei 2021 op Moneyweb gepubliseer is.
- Mynbou en vervaardiging beslaan byna 'n kwart van die bruto binnelandse produk, terwyl handel, wat die kleinhandelsektor insluit, ____% bydra.
- A 27
 - B 20
 - C 5
 - D 16
18. Watter farmaseutiese onderneming het, as gevolg van Korporatiewe Sosiale Verantwoordelikheid, hulself daartoe verbind om hul COVID-19-entstowwe sonder winsbejag te verkoop?
- A Pfizer
 - B Johnson & Johnson
 - C Moderna
 - D Aspen
19. Verander die onderstreepte woord(e) om dit **WAAR** te maak.
- Ons vind ondernemings wat dienste lewer en produkte verkoop in die sekondêre sektor.
- A formele
 - B informeel
 - C primêre
 - D tersêre

SOSIO-EKONOMIESE PROBLEME

20. Die morele verpligting van die onderneming om by te dra tot die groter belang van die gemeenskap.
- A Korporatiewe Sosiale Belegging
 - B Korporatiewe Sosiale Verantwoordelikheid
 - C Korporatiewe Sosiale Organisasie
 - D Wêreld se Sosiale Verantwoordelikheid
21. Die werklike produksiefaktore wat 'n onderneming gebruik om die gemeenskap te help.
- A Korporatiewe Sosiale Belegging
 - B Korporatiewe Sosiale Verantwoordelikheid
 - C Korporatiewe Sosiale Organisasie
 - D Wêreld se Sosiale Verantwoordelikheid
22. Werkloosheid wat veroorsaak word deur groeiende bevolkings en afnemende ekonomieë.
- A Seisoenale werkloosheid
 - B Strukturele werkloosheid
 - C Staatswerkloosheid
 - D Sikliese werkloosheid
23. 'n Moontlike effek van Vigs op die werkplek is _____.
- A werknemers is dikwels afwesig van die werk
 - B geskoolde werkers gaan verlore as gevolg van die siekte
 - C werkers is minder produktief as gevolg van lae energievlakke
 - D Al die bogenoemde.
24. Watter organisasie is verantwoordelik vir die betaling van maatskaplike toelae?
- A SASSA
 - B SABSA
 - C SADSA
 - D SARTA

VORMS VAN EIENAARSKAP

25. Vul die ontbrekende inligting in vir die onderstaande stelling.
- _____ is die wins wat aan aandeelhouers in 'n openbare maatskappy betaal word.
- A Skuldbriewe
 - B Dividende
 - C Aansporing
 - D Inkomste

26. Vul die ontbrekende inligting in vir die onderstaande stelling.
- Die _____ is 'n dokument wat handel oor etiese sakepraktyk en fokus op die volgende elemente: sosiaal, ekonomies en politiek.
- A Prospektus
 - B Akte van oprigting
 - C King IV
 - D Stigtingsverklaring
27. Die term 'beperk' in Pick 'n Pay Beperk beteken _____.
- A 'n beperkte aantal lede
 - B die wins is beperk
 - C die aanspreeklikheid van die aandeelhouers is beperk
 - D beperkte kontinuïteit
28. Verduidelik die term “Voetstoots”.
- A 'n Aankoop sonder waarborg; dit is die koper se risiko.
 - B Ongeregistreerde besigheid.
 - C 'n Besigheid wat nie inkomstebelasting betaal nie.
 - D Aankoop van tweedehandse goedere.
29. Wat is die maksimum bedrag belasting betaalbaar op die progressiewe belastingstelsel?
- A 36%
 - B 40%
 - C 50%
 - D 45%
30. Die vermoë van 'n onderneming om kontrakte onder sy eie naam aan te gaan, staan bekend as _____.
- A kontinuïteit
 - B eienaarskap
 - C beperkte aanspreeklikheid
 - D regs persoonlikheid

BESIGHEIDSTUDIES

GRAAD 10

Olimpiade Vraestel

Ronde Twee

Punte: 30

Tyd: 1 uur

Datum: 3 Augustus 2022

Instruksies

1. Vul antwoorde in op die ANTWOORDBLAD.
2. Onthou om jou persoonlike inligting volledig in te vul op die ANTWOORDBLAD.
3. Die ANTWOORDBLAD het 4 afdelings, maak seker dat jy die korrekte vak kies.
4. Elke vraag het 4 moontlike antwoorde (A B C D)
Slegs een antwoord is korrek.
Kleur die antwoord sirkel volledig in.
5. Sterkte!

PROVERTO EMS OLYMPIADE 2022 – GRAAD 10

Onderwerp: Mikro-Omgewing

Suid-Afrika se werkloosheidskoers het in die vierde kwartaal van 2021 gestyg tot **35,3%**. Dit was die hoogste werkloosheidskoers sedert kwartaallikse data in 2008 beskikbaar gemaak is.

(<https://tradingeconomics.com/south-africa/unemployment-rate>, besoek 24/05/2022)

1. Werkloosheid is 'n makro-omgewingsprobleem. Hoe beïnvloed dit die mikro-omgewing?
 - A Toename in produksie namate die vraag na goedere en dienste toeneem.
 - B Afname in produksie namate die vraag na goedere en dienste toeneem.
 - C Toename in produksie namate die vraag na goedere en dienste afneem.
 - D Afname in produksie namate die vraag na goedere en dienste afneem.

2. 'n Dienskontrak of 'n indiensnemingskontrak is 'n kontrak wat in die arbeidsreg gebruik word om regte en verantwoordelikhede tussen partye toe te skryf. Wanneer die Menslike Hulpbronne bestuurder 'n nuwe kontrak opstel, moet hy/sy die Wet op Basiese Diensvoorwaardes in gedagte hou. Wat is die minimumloon volgens hierdie Wet?
 - A R15,60 per uur.
 - B R21,69 per uur.
 - C R23,19 per uur.
 - D R25,23 per uur.

3. Dui aan of elk van die volgende situasies vir 'n entrepreneur 'n sterkpunt, 'n swakpunt, 'n geleentheid of 'n bedreiging verteenwoordig.
 1. COVID-19 grendeltydperk.
 2. Geskoolde werkers.
 3. TERS-verligtingsfonds.
 4. Verhoging in brandstofprys.
 - A
 1. Bedreiging
 2. Sterkpunt
 3. Geleentheid
 4. Bedreiging
 - B
 1. Swakpunt
 2. Geleentheid
 3. Sterkpunt
 4. Swakpunt
 - C
 1. Geleentheid
 2. Swakpunt
 3. Bedreiging
 4. Geleentheid
 - D
 1. Sterkpunt
 2. Swakpunt
 3. Geleentheid
 4. Bedreiging

4. Die elektrisiteit wat verbruik word om krag aan die oond in Pick n Pay bakkerij te voorsien, word beskou as 'n:
- A veranderlike koste.
 - B marginale koste.
 - C totale koste.
 - D vaste koste.

Onderwerp: Mark-Omgewing

Die mark skep nie voldoende werksgeleenthede om genoeg mense van werkende ouderdom van werksgeleenthede te voorsien nie. Die getal werkloos het met 701 000 tot 7,2 miljoen toegeneem, indiensneming het met 333 000 tot 15 miljoen gestyg en die arbeidsmag het met 1 miljoen tot 22,3 miljoen gestyg.

(<https://tradingeconomics.com/south-africa/unemployment-rate>, besoek 25/05/2021)

5. Werkloosheid is 'n makro-omgewingsprobleem. Hoe beïnvloed dit die mark-omgewing?
- A Minder belasting is beskikbaar vir die regering.
 - B Minder kliënte is beskikbaar aangesien minder besteebare inkomste beskikbaar is.
 - C Toename in kliënte namate die vraag na goedere toeneem
 - D Geen effek op markomgewing nie

Gebruik die advertensie hieronder en beantwoord Vrae 6 en 7.

Figure 1 <https://neilpatel.com/blog>

6. Bogenoemde advertensie is 'n voorbeeld van onetiese bemarking. Hoe beïnvloed dit die mark-omgewing?
- A 'n Kultuur van wantroue word tussen belanghebbendes in die mark geskep.
 - B Kliënte het gewoon geraak aan onetiese bemarking en word nie daardeur gepla nie.
 - C 'n Kultuur van vertroue word tussen besighede en verskaffers geskep.
 - D Daar sal geen direkte invloed op die mark-omgewing wees nie.
7. Watter wetgewing word deur onetiese bemarking beïnvloed?
- A Wet op die Straf van Kliënte.
 - B Wet op Verbruikersboetes.
 - C Wet op die Voorkoming van Kliënte.
 - D Wet op Verbruikersbeskerming.

8. Watter tegniek word gebruik om gebeure in die mark-omgewing te analiseer?
- A PESTLE analise.
 - B Die 'SS' in 'n SSGB analise.
 - C Porter se 6 Kragte.
 - D CBO's.
9. Watter een van die volgende kan die gebruik van tegnologie in bemarking beïnvloed?
- A COVID-19 grendeltydperk.
 - B Rentekoerse.
 - C Lewenskoste.
 - D Inflasiekoers.

Onderwerp: Makro-Omgewing

10. Vul die ontbrekende inligting in vir die onderstaande stelling wat in Maart 2022 op Stats SA gepubliseer is.
- Die reële bruto binnelandse produk (BBP) het in die vierde kwartaal (Oktober tot Desember) met _____ gegroei, wat die jaarlikse groeikoers vir 2021 tot 4,9% laat styg het. Die vierde kwartaal was positief, met persoonlike dienste, handel, vervaardiging en landbou as die belangrikste dryfvere van groei.
- A 1,2%
 - B 2,1%
 - C 5,0%
 - D 15,1%
11. Vul die ontbrekende inligting in vir die onderstaande stelling wat op die Lancet-webwerf van April 2022 gepubliseer is.
- 'n Nuwe plan beoog om Afrika in staat te stel om teen 2040 _____ van die entstof wat dit benodig, te vervaardig.
- A 50%
 - B 55%
 - C 60%
 - D 65%
12. Wie het in aanmerking gekom om die TERS-uitbetaling tydens die hoogtepunt van die COVID-19 pandemie te ontvang?
- A Werknemers wat verminderde ure gewerk het.
 - B Werknemers wat nie tot die WVF bygedra het nie.
 - C Voltydse werknemers.
 - D Werknemers wat van die huis af gewerk het.

13. Vul die ontbrekende inligting in vir die onderstaande stelling:

Brandstofpryse word deur twee hoofkomponente beïnvloed naamlik die _____ en veranderinge aan _____, wat hoofsaaklik deur oliepryse gedryf word.

- A Inflasiekoers; rand/dollar wisselkoers
- B rand/dollar wisselkoers; internasionale petroleumprodukkoste
- C internasionale petroleumprodukkoste; die regerende party
- D rand/dollar wisselkoers; plaaslike industriële aksie

14. Wat het veroorsaak dat die prys van sonneblomolie met 'n yslike 45 tot 55% en die prys van kanola-olie met 35 tot 40% gestyg het?

- A Die Russiese inval in die Oekraïne.
- B Die Taliban is die regerende party in Afghanistan.
- C Oorstromings in KZN.
- D 2021 plundering in KZN.

15. Ongeveer _____ van die Suid-Afrikaanse volwasse bevolking is met MIV besmet.

- A 6,7 miljoen
- B 7,7 miljoen
- C 8,7 miljoen
- D 10 miljoen

Onderwerp: Besigheidsektore

16. Van watter sektor van die ekonomie vorm banke 'n deel?

- A Informele
- B Primêre
- C Sekondêre
- D Tersiere

17. Vul die ontbrekende inligting in vir die onderstaande stelling wat in Mei 2021 op Moneyweb gepubliseer is.

Byna 'n kwart van die bruto binnelandse produk bestaan uit mynbou en vervaardiging, terwyl handel, wat die kleinhandelsektor insluit, _____ bydra.

- A 27%
- B 20%
- C 5%
- D 16%

18. Watter farmaseutiese maatskappy het as gevolg van korporatiewe sosiale verantwoordelikheid die maatskappy daartoe verbind om hul COVID-19 entstowwe op 'n nie-winsgewende basis te verkoop?
- A Pfizer
 - B Johnson & Johnson
 - C Moderna
 - D Aspen
19. Verander die onderstreepte woord(e) om die stelling **WAAR** te maak.
- Besighede wat in die privaatsektor bedryf word, is gestig om kollektiewe goedere en dienste te lewer.
- A primêre
 - B informele
 - C formele
 - D openbare/publieke

Onderwerp: Sosio-ekonomiese kwessies

20. Wat word die morele verpligting van die besigheid om tot die voordeel van die breë gemeenskap by te dra genoem?
- A Korporatiewe Sosiale Belegging.
 - B Korporatiewe Sosiale Verantwoordelikheid.
 - C Korporatiewe Sosiale Organisasie.
 - D Wêreld Sosiale Verantwoordelikheid.
21. Wat word die werklike produksiefaktore wat 'n besigheid belê om die gemeenskap te help genoem?
- A Korporatiewe Sosiale Belegging.
 - B Korporatiewe Sosiale Verantwoordelikheid.
 - C Korporatiewe Sosiale Organisasie.
 - D Wêreld Sosiale Verantwoordelikheid.
22. Werkloosheid wat as gevolg van toenemende outomatisering in fabriekse veroorsaak word, word _____ genoem.
- A seisoenale werkloosheid
 - B strukturele werkloosheid
 - C staatswerkloosheid
 - D sikliese werkloosheid
23. 'n Moontlike effek van COVID-19 in die werkplek is:
- A werknemers wat dikwels van die werk afwesig is.
 - B geskoolde werkers wat as gevolg van die siekte verlore gaan.
 - C werkers wat minder produktief is as gevolg van lae energievlakke.
 - D al die bogenoemde.

24. Watter organisasie is verantwoordelik vir die bestuur van die bydraes aan die Padongeluksfonds?
- A SAID
 - B SABSA
 - C SADSA
 - D SARTA

Onderwerp: Vorms van Eienaarskap

25. Vul die ontbrekende inligting in vir die onderstaande stelling.
- _____ is die winste wat aan aandeelhouders in 'n publieke maatskappy betaal word.
- A Skuldbriewe
 - B Dividende
 - C Aansporings
 - D Inkomste
26. Vul die ontbrekende inligting vir die onderstaande stelling in.
- Die _____ is 'n dokument wat handel oor etiese sakepraktyke en op die volgende elemente fokus, naamlik sosiaal, ekonomies en polities.
- A Prospektus
 - B Memorandum van Inkorporasie
 - C King IV
 - D Stigting stelling
27. Die term 'beperk' in Pick n Pay Beperk beteken:
- A 'n beperkte aantal lede.
 - B die wins is beperk.
 - C die aanspreeklikheid van aandeelhouders is beperk.
 - D beperkte kontinuïteit.
28. Verduidelik die term "progressiewe belasting".
- A Hoër belastingkoerse vir diegene met 'n hoër inkomste of meer rykdom.
 - B 'n Belastingbetaler se vermoë om te betaal.
 - C 'n Besigheid wat nie inkomstebelasting betaal nie.
 - D Enkelbedrag belasting.
29. Wat is die maksimumbedrag belasting wat deur maatskappye betaalbaar is?
- A 16%
 - B 23%
 - C 28%
 - D 45%

30. Die vermoë van 'n onderneming om kontrakte in sy eie naam aan te gaan, staan bekend as:

- A kontinuïteit.
- B eienaarskap.
- C beperkte aanspreeklikheid.
- D regspersoon.

ROUND 1 RONDE

GR 10 MEMO

**MEMORANDUM
2021**

BUSINESS STUDIES / BESIGHEIDSTUDIES

	A	B	C	D
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				

	A	B	C	D
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				
21.				
22.				
23.				
24.				
25.				
26.				
27.				
28.				
29.				
30.				

ROUND 2 RONDE

	A	B	C	D
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				

	A	B	C	D
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				
21.				
22.				
23.				
24.				
25.				
26.				
27.				
28.				
29.				
30.				

NATIONAL HIGH SCHOOL OLYMPIAD

NASIONALE HOËRSKOOLOLIMPIADE

ROUND ONE RONDE EEN

GR 10

BUSINESS STUDIES / BESIGHEIDSTUDIES

1 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	6 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	11 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	16 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	21 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D	26 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D
2 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D	7 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	12 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	17 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D	22 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D	27 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D
3 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	8 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	13 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D	18 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D	23 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D	28 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D
4 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	9 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	14 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	19 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	24 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	29 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D
5 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	10 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	15 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	20 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	25 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	30 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D

1.C	6.A	11.C	16.B	21.D	26.A
2.D	7.C	12.A	17.D	22.D	27.D
3.C	8.C	13.D	18.D	23.D	28.D
4.A	9.C	14.B	19.B	24.A	29.A
5.A	10.C	15.C	20.C	25.C	30.A

/30

ROUND TWO RONDE TWEE

GR 10

Symbol	Questions	Topic	Count
Low order	4,9,16,19,23,30		/6
Moderate	8,11,12,13,14,20,21,22,24,25,26,27		/12
High order	1,2,3,5,6,7,10,15,17,18,28,29		/12
Answer			Total: /30

Topic		A	B	C	D
Micro	1.				☒
	2.			☒	☒
	3.	☒	☒		
	4.	☒	☒		
Market	5.		☒	☒	
	6.	☒	☒		
	7.				☒
	8.			☒	☒
	9.	☒	☒		
Macro	10.	☒	☒		
	11.			☒	☒
	12.	☒	☒		
	13.		☒	☒	
	14.	☒	☒		
	15.		☒	☒	

Topic		A	B	C	D
Sectors	16.				☒
	17.				☒
	18.		☒	☒	
	19.				☒
Socio-economic	20.		☒	☒	
	21.	☒	☒		
	22.		☒	☒	
	23.				☒
	24.	☒	☒		
Forms of ownership	25.		☒	☒	
	26.			☒	☒
	27.			☒	☒
	28.	☒	☒		
	29.			☒	☒
	30.				☒

Download free study guides:

www.proverto.co.za

PROVERTO

Guiding the leaders of tomorrow

REIGNITED

PC Training & BUSINESS COLLEGE

EST 1990

REGISTER NOW 2024

INFORMATION TECHNOLOGY <ul style="list-style-type: none"> ▪ Software Development ▪ Artificial Intelligence ▪ Computer Technician ▪ Cloud Computing 	ENGINEERING <ul style="list-style-type: none"> ▪ Electrical Engineering ▪ Mechanical Engineering ▪ Chemical Engineering ▪ Civil Engineering 	BUSINESS <ul style="list-style-type: none"> ▪ Human Resources ▪ Accounting ▪ Office Admin ▪ Marketing
---	--	--

REGISTER FOR QCTO ONLINE

Registrations for Nated Engineering & Nated Business

OCCUPATIONAL & NATIONAL N DIPLOMA'S

- QCTO: Paralegal Level 5
- QCTO: Office Supervisor Level 5
- QCTO: Small Business Consultant Level 5
- QCTO: Contact Centre Manager Level 5
- QCTO: Tax Professional Level 8
- QCTO: Tax Technician Level 6
- QCTO: Management Acc Officer Level 5
- QCTO: Management Acc Practitioner Level 6
- QCTO: Management Acc Specialist Level 7
- QCTO: Management Acc Level 8
- QCTO: Office Administrator Level 5
- QCTO: Governance Practitioner Level 7
- QCTO: Marketing Co Ordinator Level 5
- QCTO: Project Manager Level 5
- QCTO: ICT Internal Auditor Level 7

INSTITUTE OF CERTIFIED BOOKKEEPERS

- National Certificate Bookkeeping
- Further Education and Training Certificate Bookkeeping
- National Diploma Technical Financial Accounting
- National Diploma Financial Accounting
- Certificate office administrator NQF 5
- Higher Certificate in Office Administration
- Diploma Office Administration

FREE

Proline 14" Laptop

Upon a Full Registration

Including a Laptop Bag!

APPLY FOR SKILLS PROGRAMS

INFORMATION TECHNOLOGY

- End User Computing
- Microsoft Excel
- Service Technician
- Network Technician

EDUCATION AND AUXILARY HEALTH

- Mentoring & Coaching
- Facilitator Training
- Assessor Training
- Moderator Training

AND MORE.....

SCAN NOW

YOUTUBE CHANNEL

FULL PROSPECTUS

067 324 2427 info@gopctraining.co.za

ShareCall: 0861 819 266

DON'T JUST STRIVE FOR EXCELLENCE, BECOME IT.

Be a #YoungDifferenceMaker

AT NEDBANK WE BELIEVE IN USING OUR FINANCIAL EXPERTISE TO DO GOOD BY ASSISTING BRIGHT YOUNG LEADERS TO PURSUE THEIR ACADEMIC DREAMS.

The Nedbank External Bursary Programme aims to fund academically deserving students who do not have the financial means to study fulltime towards a first undergraduate degree or diploma at a South African public university or university of technology.

Bursaries are awarded to address scarce and future skill requirements in the financial sector with specific focus on **Green Economy** skills.

CRITERIA FOR SELECTION:

To be eligible for the Nedbank bursary, you must:

- be a South African citizen;
- have a proven financial need, as determined by your household income;
- have achieved:
 - a minimum academic average of 65% in the year that you are applying for the bursary; and
 - a minimum academic average of 65% for the required subjects aligned with the qualification you plan to study towards at university; and
- not have completed your grade 12 or senior certificate with mathematics literacy; and
- have successfully obtained admission approval to a South African public university or university of technology for the undergraduate qualification you plan to study towards.

THE APPLICATION PROCESS:

We screen bursary applications against our external bursary selection criteria and we award bursaries through the Nedbank Educational Trust, at the sole discretion of the trust.

IF YOU ARE SHORTLISTED, WE WILL ASK YOU TO:

- submit the relevant documents for financial review;
- participate in psychometric and other assessments; and
- attend an interview.

For the complete application process and a list of required documents, please visit our website at

www.nedbank.co.za/bursary.

There you can also find more information on opening dates and apply online.

All candidates will receive **feedback on the status** of their application at the completion of the recruitment and selection process (expected to be completed by the end of 2023).

Contact information

Email: Unlockyourambition@nedbank.co.za

Bursaries are granted at Nedbank's sole discretion.

see money differently

NEDBANK